

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna matumuuna Naalackersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinnissaanut inatsimmut missingiut (Pinerlunnernit eqqorneqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq) aamma Pinerlunnernit eqqorneqartunut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanik inatsisit assigiinngitsut kunnqip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulernerannik peqqussummut missingiut pillugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Isumaginninnermut, Ilaqtariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoq)

Tunngavilersuineq

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinnissaanut inatsimmut missingiut (Pinerlunnernit eqqorneqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq) aamma Pinerlunnernit eqqorneqartut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsisip allanngortinnissaanik inatsisit assigiinngitsut kunnqip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulernerannik peqqussummut missingiummik Naalackersuisut tigusaqarsimapput.

Inatsisissatut siunnersuut danskit eqqartuussisarnermik inatsisaani allanngortitsinernik sisamanik tunngaveqarpoq, taakkulu 2007-imi aallartittumik naammassineqartarsimapput, taakkulu kalaallit eqqartuussisarnermik inatsisaannut ilanngunneqarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat Justitsministeeriaqarfimmud qinnuiginnissimapput.

Pinerluttulerinermi suliani, suliassani eqqartuussisutigoortuni aamma qanoq naammassineqarnissaannut tunngasuni, eqqugaasup inatsisitigut inissisimanerata pitsanngorsaavigineqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi siullertut siunertarineqarpoq, tassami tassani ilaatigut eqqugaasumut imaluunniit taassuma qanigisaanut qimataasunut nalinginnaasumik politiit ilitsersuisussaataanerata eqquneqassasoq siunnersuutigineqarmat. Tamatuma saniatigut pinerluttulerinermi suliamut atatillugu aalajangiinerit arlallit pillugit eqqugaasooq taassumaluunniit qanigisai qimataasut tusarlerneqartassat siunnersuutigineqarpoq.

Pinerluuteqarsimasup iperagaanera pillugu imaluunniit pineqaatissinneqarnerup nalaani Kalaallit Nunaanni aallakaatinneqartussatut sananeqartuni tv-kkut radiokkulluunniit immiussanut imaluunniit kalaallit aviisiini pineqartoq pillugu allaatigisaqarnermut peqataasimanera pillugit, eqqugaasup tusarlerneqarnissamat periarfissaata annertusineratigut, eqqugaasunut suliniuteqartarnerup patajaallisaavigineqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi aappaattut siunertarineqarpoq.

Pingajuattut inatsisissatut siunnersuummi suliniutit arlallit eqquneqassapput, taakkulu pinerluttulerinermi suliani ilisimannittut illersorneqarnerunissaat siunertaraat.

Inatsisissatut siunnersuummut missingiummi aamma peqqutissamat missingiummi pingaarnerpaatut sammineqartut makkuupput:

Ilitsersuisarneq paasissutissiisarnerlu

Eqqugaasut imaluunniit eqqugaasoq toqukkut qimagussimappat, eqqugaasup qanigisaanut pineqartup inatsisitigut inissisimanera pillugu politiit ilitersuisarnissamik pisussaaffilernissaat eqqunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Assersuutigalugu eqqugaasunut taarsiisuteqarnissamut akisussaannermut inatsit naapertorlugu kiisalu eqqugaasup suliap ingerlanerani uppersaanissamut pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu pillugit, kiisalu pineqartup pisinnaatitaaffii pillugit eqqugaasoq pisariaqartitsineq naapertorlugu ilitersorneqartarnissaa siunnersuutip ilaatigut kingunerissavaa. Iltersorneqarnissamik pisariaqartitsineq suliarmiit suliamut allanngorartartussaassaaq, ilitersuinissamullu pisussaaffimmi pineqartut sukumiinerusut pinerluttulerinermit suliani ataasiakkaani pissutsit aalajangersimasut sapinngisamik aalajangiisuusariaqarput.

Nalunaartarnek naammagittaalliorsinnaanerlu

Pinerluffigineqartup eqqartuussivinni inatsisitigut inissisimanerata nukittorsaaffiginissaa siunertaralugu pinerluffigineqartoq taannaluunniit toqukkut qimagussimappat qanigisaasut unnerluussutit itigartitsissutiginerannut, unnerluussutit taamaatiinnarnerannut aamma unnerluussutit unitsinnerannut kalerrinneqartassasut siunnersuutigineqarpoq kiisalu pingaarnertut isumaqatigiinniarnissamut unnerluussisoqarneranut piffissaliinernullu kalerrinneqartassasut. Suliaq naammagittaalliuutigineqarsimappat aallarteqqinneqarpalluunniit pinerlunnermik eqqugaasoq taassumaluunniit qanigisai qinnuiginnittoqarneratigut tamanna pillugu aamma kalerrinneqassapput. Pinerluttulerinermik suliameerit saqitsaannerinik suliassamik piumasaqaateqartoqarsimatillugu, piumasaqaat pillugu eqqartuussiviup aalajangernera pillugu eqqugaasoq allallu eqqartuussiviup kalerrittassagai, aamma eqqugaasup tamanna piumasarisimappagu, eqqartuussutip takussutissartaanik eqqugaasoq nalunaarfigissagaa naggasiullugu siunnersuutigineqarpoq.

Pinerlineqartumut ikiuuttussamik toqqaasarnek

Pinerlineqartumut ikiuuttussamik toqqaasarnek pillugu malittarisassanut atuuttunut ilassutitut aalajangersakkamik eqqussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna pisut immikkorluinnaq ittut pisariaqartippassuk, pinerlunnermik eqqugaasumut eqqartuussivik illersuisussanngortitsissaaq. Pisuni taaneqartuni inatsisinik unioqquitsinerup suussutsimigut aalajangersimasuunissaa aalajangiisuusariaqanngilaq, paarlattuanilli pisut aalajangersimasut eqqugaasup illersuisoqartariaqarneranut aalajangiisuusariaqarlutik. Ilanngullugu malittarisassamik eqqussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna qanigisaasut pisariaqartissimappassuk eqqugaasoq pinerlunnerup kingunerisaanik toqukkut qimagussimatillugu eqqugaasup qanigisaanut eqqartuussivik illersuisussanngortitsissaaq.

Eqqartuussivinni suliaqarnerit nalaanni eqqorneqartup najuussinnaanera

Aalajangersakkamik eqqussisoqarnissaa aamma anguniarneqarpoq, tamatumalu kingorna, matumik matoqqatitsinissamut siunertarineqartumut akerlerineqanngippat, eqqugaasoq eqqartuussinernut matoqqasunut najuunnissaminut pisinnaatitaallissaaq. Taamatut qinnuiginnittoqartillugu eqqartuussivimmi siulittaasoq isummertariaqassaaq. Pinerluummik eqqugaasoq nammineerluni nassuiaanissaa sioqqullugu eqqartuussinermit matoqqasumut nalinginnaasumik suli isiginnaaqquusaassanngilaq.

Anisoqassatillugu iperagaasoqartillugulu il.il. kalerriisarnek

Eqqugaasoq tamanna pillugu qinnuiginnissimatillugu, suliani pinerluttulerinermit inatsimmik sakkortuumik unioqquitsinernut isertitsivimmiittussanngortitsinermik pineqaatissisoqarsimatillugu, tassani nakuusernerit, siorasaarinerit imaluunniit inummut annertuumik navialisitsinnaasumik pinerlunnerit pineqarsimatillugit, eqqartuunneqartup siullermeerluni ingiallorteqarnani aninissaanut iperagaanissaanullu piffissaq pillugu

kalerrinneqartarnissaa siunnersuutigineqarpoq, matumani misiligummik iperagaaneq qimaasoqarsimappallu qimaasimaneq pillugu kalerriineq ilanngullugit. Eqqugaasoq toqukkut qimagussimappat, tamannalu pillugu pineqartut kissaateqarsimappata, eqqugaasup qanigisai kalerrinneqassapput. Pinerluuteqartumut tunngatillugu mianerisassat pingaaruteqartut pissutissaqalersippassuk, kalerriinissaq itigartinneqarsinnaavoq. Pinerlussimasoq eqqartuussutip atortussanngortinnissaa sioqqullugu iperagaasimanani tigummigallarneqarsimappat, aatsaat kalerriisarnermut aqqissuussinerup atortarnissaa aalajangersagassatut siunnersuummi aamma aalajangersaaffigineqarpoq. Pisuni pinerlussimasoq pineqaatissiinerup nalaani aamma isertitsiviup ilaani isertitsiviup ilisimasaanik tv-kut radiukkulluunniit aallakaatitassiani Kalaallit Nunaanni allakaatinneqartussatut suliaasuni peqataasimappat, tassanilu pineqartoq immikkut saqqumisimappat imaluunniit kalaallit aviisiini imminut ilisaritilluni apersorneqarsimappat, taamatut pisoqarsimatillugu qinnuiginnittoqarneratigut eqqugaasup kalerrinneqartarnissaa aamma siunnersuutigineqarpoq. Isertitsivik tamatumunnga ilisimannilluni anisoqarnissaanik akuersisimatillugu, isertitsiviup avataani tv-kut radiukkulluunniit aallakaatitassat apersorneqarnissalluunniit immiunnissaannut pineqartoq peqataasimappat tamanna aamma atuuppoq.

Ilisimannittut nassuiaateqarnermikkut illersugaanissaat

Kiisalu ilisimannittut nassuiaateqartussat illersorneqarnerulernissaat anguniarlugu arlalinnik suliniuteqartoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Siullertut eqqartuussisarnermik inatsimmi aalajangersakkamik eqqussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tassani ilisimannittup eqqartuussivimmi najuunnissaanut atatillugu immikkut pisariaqartitsisoqartillugu, politiit eqqartuussivimmut kalerriisassasut, eqqartuussivillu pisariaqartitsineq naapertorlugu ilisimannittumut ikiuuttassasoq. Ilisimannittup allalluunniit eqqortumik nassuiaanissaat anguniarlugu pisariaqartinneqarpat, inuit eqimattakkaalluunniit aalajangersimasut eqqartuussinernut isersinnaatitaassanngitsut, eqqartuussivillu tamanna pillugu aalajangeereertarsinnaasoq, ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut immikkut pisariaqartinneqarsimappat, ilisimannittut nassuiaanissamut ungasissumut attaveqaatit assitalit atorsinnaanissaannut periarfissat inatsisissatut siunnersuummi annertusineqarput.

Naalagaaffimmiit il.il. piffissaliussat taarsiissuteqarnissallu annertusineqarnerat

Taarsiivigineqarnissamik piunasaqarsinnaaneq pillugu politiinut nalunaarutiginninnissaq qaqugukkut pissanersoq pillugu piffissaliussat sivitsorneqarnerat peqqussutissatut siunnersuutip kinguneraa, tassungalu atatillugu taarsiivigineqarsinnaanermut, ajoqusersimasup ajoqusiisumut suliaasiisummik pillaatissartalimmik suliaasiisimatillugu taarsiivigineqarnissamik piunasaqarsimanissaa piunasaqaataasoq aammattaaq aalajangerneqarpoq. Tassunga atatillugu suliat aalajangersimasut allatorneqarsimasut siuliani piffissaliussami (nalunaaquttap akunneri 72-it) ilaatinneqannginnissaat pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa siunertaavoq.

Tamatuma saniatigut inatsimmi piunasaqaatit allat naammassineqarsimappata unnerluunneqartorlu eqqartuussissutip suliarinerani pinngitsuutitaasimagaluarpalluunniit taarsiissutit tunniunneqarnissaat pillugit aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa siunniunneqarpoq.

Naggataagut piunasanik 3.500 kr.-nit angullugit naleqartunik piaartumik tunniussisoqartarnissaa pillugu aalajangersakkanik ilanngussisoqarnissaa siunniunneqarpoq.

Naalackersuisut missingiummut oqaaseqaataat

Namminersorlutik Oqartussat aalajangiiffigisassat siunnersuutip matuma saqqummiunneqarnissaa pillugu Justitsministeeriaqarfimmut 2016-imi qinnuiginnissimapput. Eqqugaasut inatsisitigut inissisimanerisa pitsanngorsaavigineqarnissaat kalaallit inatsisinik atuutsitsinermi suliaasaqarfianni ineriartorfiunissaanut pingaaruteqartorujussuuvoq, tamannalumi aamma Naalackersuisut Inatsisinik atuutsitsinermit suliaasaqarfimmi periusissatut suliniutissanullu pilersaarutaanni ilanngunneqarsimavoq.

Eqqartuussiveqarneq pillugu ataatsimiititaliarsuaq isumaliutissiissutip suliarineranut atatillugu isumaqarsimavoq pinerluttup inuiaqatigiinnut akuleruteqqinnissaa ukkatarineqarnissaa pingaarutilittut akuussasoq, peqatigitilluguli eqqugaasut ikiorneqarnissaasa pisariaqartinneqarnerata ukkatarineqarnissaa assinganik piumasaqaatigineqassasoq. Tamanna pissutigalugu ataatsimiititaliarsuup eqqugaasup inissisimanerata patajaallisarneqarnissaa pillugu arlalinnik suliniuteqartoqassasoq siunnersuutigaa.

Eqqugaasumut imaluunniit eqqugaasoq toqukkut qimagussimappat, eqqugaasup qanigisaanut qimagaasunut pineqartup inatsisitigut inissisimanagera pillugu ilitersuisarnissap politiinut pisussaaffinngornissaa siunnersuummi matumani ilaatigut siunertarineqarpoq. Tamanna Naalackersuisut kinguaassiutitigut atonerluisarneq akiorniarlugu periusissiaannut Killiliisamut naapertuuppoq. Meeqqanut nakuusernerit, pinngitsaaliinerit aamma kinguaassiutitigut atonerluinerit pillugit suliat oqartussanut nutaartaqanngikkaluartut suliaq eqqugaasumut immikkuullarissuuvoq, taamatullu oqartussaniit suliarineqartariaqarluni.

Tamatuma saniatigut pinerluuteqarsimasup isertitsivimmiit anineri pillugu, eqqugaasut kissaatigippassuk, kalerrinneqarsinnaanermik periarfissiineq siunnersuutikkut qulakkeerneqarpoq.

Pisut immikkorluinnaq pisariaqartissimappassuk siunnersuummi pinerlineqartumut ikiuuttussamik pissarsisinnaanerup siunnersuummi annertusinera aamma nuannaarutissaavoq. Tamanna Naalackersuisuniit sivisuumik kissaatigineqarlunilu pingaartinneqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut eqqugaasunut naalagaaffimmiit taarsiissutit pillugit inatsimmi allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalissapput. Taakku inatsimmi piumasaqaatit sinneri naammassineqarsimappata, pinerluttulerinermi suliap suliarinerani unnerluunneqartup pinngitsuutitaanera apeqqutaatinnagu, taava eqqugaasoq taarsissutisisinnaatitaaneranik ilaatigut allannguutit kingunerissavaat. Tamatuma saniatigut qaqugukkut politiinut nalunaarutiginnissinnaanermut piffissaliussaq sivitsorneqassasoq aamma 3.500 kr.-nit angullugit piumasanut sukkasuumik tunniussisoqartassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip inatsisillu assigiinngitsut allat allanngortinnissaannut siunnersuutit (Politiit pillugit aaqqissuusseqqinnerup piviusunngortinneqarnera aamma politiinik naammagittaalliutiginissinnaanermik nutaamik aaqqissuusaaq il.il.) ataatsimiinnermi matumani Naalackersuisunit saqqummiunneqassapput. Inatsisissatut siunnersuutit marluusut akornanni qaleriittoqartassaaq, tamatumalu siunnersuutini marluusuni aalajangersakkat ataasiakkaat taaneqartarnissaat kingunerissavaa. Inatsisissatut siunnersuut sorleq Folketingimi siulliullugu suliarineqassanersoq apeqqutaalluni siunnersuutip aappaa tamatuma kingorna iluarsineqarumaarpoq.

Pisortani aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut kingunerisassat

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Tusarniaaneq

Justitsministeeriaqarfiup tusarniaaneq isumagaa, tusarniaanermilu kalaallit oqartussaasui attuumassuteqartut peqataatinneqarsimapput.

Tusarniaanermut akissutit pillugit tamakkiisumik takussutissiaq oqaaseqaasertalersugaq suliarineqareerpoq.

Ilanngussat

1. Eqikkaaneq - Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinnissaanut inatsisissatut siunnersuummut missingiut (Pinerlunnernit eqqorneqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq) kiisalu pinerlunnernit eqqorneqartunut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanik inatsisit assigiinngitsut kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulernernissaannut peqqussutissatut missingiut
2. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinnissaanut inatsimmut missingiut (Pinerlunnernit eqqorneqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq)
3. Pinerlunnernit eqqorneqartunut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanik inatsisit assigiinngitsut kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulernerannik peqqussummut missingiut
4. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinnissaanut inatsisissatut siunnersuummut missingiummut (Pinerlunnernit eqqorneqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq) tusarniaassummut akissuteqaatit pillugit takussutissiaq oqaaseqaasersugaq